

Serbest meslek erbabının envanterine kayıtlı aracın satışında, kazanca eklenecek tutar, KDV ve hangi bedel üzerinden serbest meslek makbuzu düzenleneceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	57062627-010.01-357
Tarih	07.01.2020

T.C.

KASTAMONU VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : 57062627-010.01-357

07.01.2020

Konu : Avukatın envanterine kayıtlı aracın satışında hangi bedel üzerinden serbest meslek makbuzu düzenleneceği

İlgide kayıtlı bulunan özelge talep formunun incelenmesinden, serbest meslek faaliyetinde bulunduğunuz, 26/3/2015 tarihinde 35.410 TL ye almış olduğunuz aracı serbest meslek kazanç defterinize kaydettiğiniz, akaryakıt giderlerini indirim konusu yaptığınız, herhangi bir amortisman işlemi uygulanmayan aracınızı 3/10/2016 tarihinde 36.000 TL ye satarak envanterden çıkardığınız, satış işlemine bağlı olarak düzenlediğiniz serbest meslek makbuzunda aracın çıkış bedelini, envantere kayıtlı değer ile satış değeri arasındaki tutar olan 590 TL olarak göstermeniz üzerine ... Vergi Dairesi Müdürlüğünce söz konusu serbest meslek makbuzunun aracın satış bedeli olan 36.000 TL üzerinden düzenlenmesi hususunda tarafınıza ihtarda bulunulduğu anlaşılmış olup, araç satışınıza ait düzenlenecek serbest meslek makbuzunun hangi bedel üzerinden düzenlenmesi gerektiği hususunda Defterdarlığımız

görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

I- GELİR VERGİSİ KANUNU UYGULAMASI

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun

- 65 inci maddesinde, "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır...",

- 67 nci maddesinde, "Serbest meslek kazancı bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan farktır.

...

Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin elden çıkarılması halinde Vergi Usul Kanunu'nun 328'inci maddesine göre hesaplanan müspet fark kazançta eklenir..."

hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, 26/3/2015 tarihinde almış olduğunuz ve işletme envanterine kaydettiğiniz aracınızı 3/10/2016 tarihinde envanterden çıkarmanız dolayısıyla Vergi Usul Kanununun 328 inci maddesine göre hesaplanan müspet farkın kazancınıza eklenmesi gerekmektedir.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU UYGULAMASI

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

- (1/1) maddesinde, Türkiye'de ticari, sinai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin, KDV'ye tabi olduğu,

- (20/1) maddesinde, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu,

- (20/2) maddesinde ise bedel deyiminin, malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği

hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetiniz kapsamında kullanılmak üzere alınıp envantere kaydedilen ve daha sonra satışı gerçekleşen aracın satış bedeli üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.

III- VERGİ USUL KANUNU UYGULAMASI

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, "Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların ise aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, mezkûr Kanunun 236 ncı maddesinde, "Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 353 üncü maddesinin (1) numaralı bendinde; verilmesi ve alınması icabeden fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi, alınmaması veya düzenlenen bu belgelerde gerçek meblağdan farklı meblağlara yer verilmesi halinde; bu belgeleri düzenlemek ve almak zorunda olanların her birine, her bir belge için maddede belirtilen tutardan (2016 yılı için 210 TL'den) aşağı olmamak üzere bu belgelere yazılması gereken meblağın veya meblağ farkının %10'u nispetinde özel usulsüzlük cezası kesileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, serbest meslek faaliyetinizde kullanmış olduğunuz envanterinize kayıtlı söz konusu aracın satışına ilişkin olarak tahsil edilen tutar üzerinden, tahsilat anında serbest meslek makbuzu düzenlemeniz icap etmekte olup, serbest meslek makbuzunun düzenlenmediğinin veya düşük meblağ üzerinden düzenlendiğinin tespit edilmesi halinde, Kanunun 353 üncü maddesinin (1) numaralı bendi çerçevesinde özel usulsüzlük cezasının kesileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.